

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԷՋԵՐ ԼԻԹԱԻՓԷ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԷՆ

ԲԱՂԴԱԻՐ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄԸ ՀԱՄԲՈՒՆ
ՎՐԱՅ

Շֆեդ ճիռ մը վրայ հեծած էի՝ խրոխտ ու շնորհալի գնացքով։ Ան կը փախեր ծաղիկներուն մէջէն, գոր գարնանագեղ ծառերը ֆամբուն վրայ լիայորդ կը թափէին։

Եւ ահա փակ կառք մը տեսայ որ դէպ ինծի կուգար, մին այն կառքերէն որոնց անունն է «Հինգ ամպ»... Երբ իմ ֆովէս անցաւ, անոր անիւները մտրակիս ծայրովը թթեւօրէն շոյեցի։ Այն ատեն, մարգարտայեռ վարագոյրը կէս բանալով, գմայլելի կին մը իր ժպիտովը զիս շլացուց։

Յետոյ, անհետանալէ առաջ, գաղտագողի շարժումով մը ինծի ցոյց տուաւ հեռուն կարմիր տանիքով բարձր տուն մը... Ու կարծես թէ ըսել կ'ուզէր՝ «Ձեր փոքրիկ աղախինը հոն կը բնակի...»։

ՍԻՐՈՅ ԱՐԲԵՑՈՒԹԻՒՆ

Հովը մեղմօրէն կը շարժէ, Զուրեքուն Պալատին շուրջ, նունուփարներու ծաղիկներն անուշահոտ։

Քու-Սուի ամենաբարձր տամալիին վրայ կարելի է նշմարել թագաւորը Լուի, մեղկօրէն ընկաղմանած։

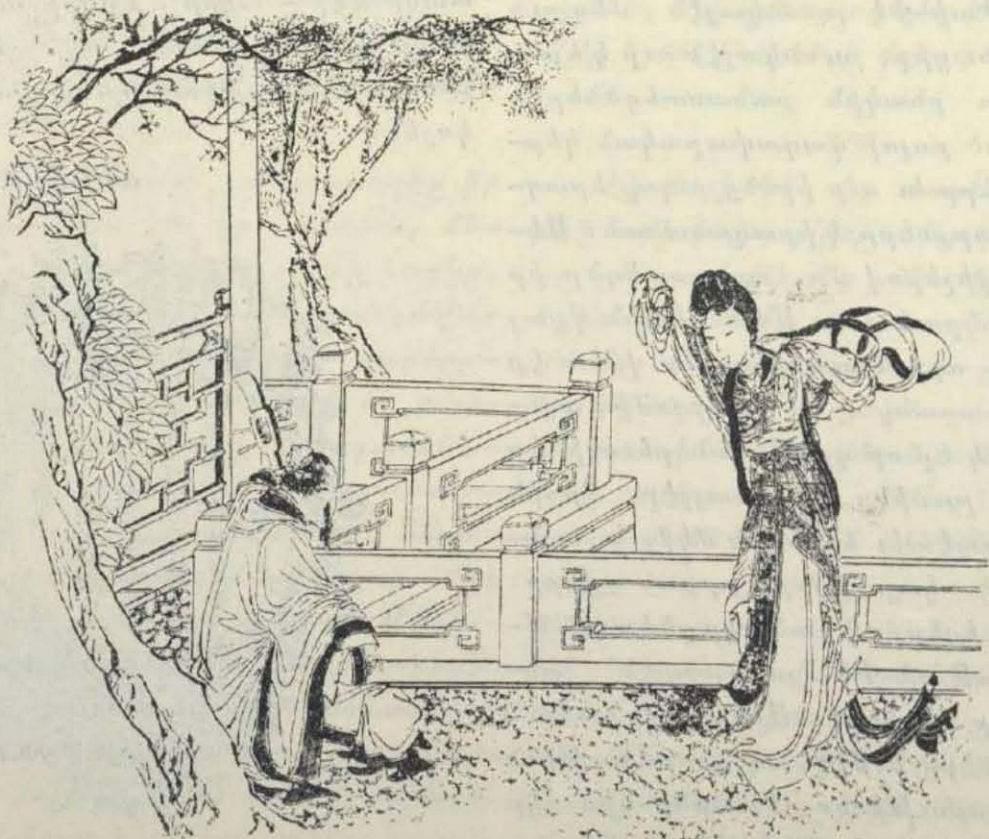
Անոր առջեւ, Սի-Շէ, գեղեցկութիւնն իսկ, կը պարէ, անգուգալան շնորհով մը, փափուկ եւ վատուծ շարժումներով։

Յետոյ, այդքան հեշտականօրէն խոնջ ըլլալուն՝ կը խնդայ, եւ, նուաղկատ, կուգայ՝ արեւելի կողմը՝ արքայական անկողնոյն ըսպիտակ յատկաբարէ եգերոյֆին կրթնիլ։

ԹՈՉՈՒՆՆԵՐՈՒ ԵՐԳ՝ ԻՐԻԿՈՒՆԸ

Ձով հովուն մէջէն, թռչունները գուարթօրէն կ'երգեն շեղագիծ ոստերուն վրայ։

Իր պատուհանին վանդակափեղկին ետեւ, մանկամարդ կին մը, որ մետաքսէ կերպասի մը վրայ փայլուն ծաղիկներ կը բանի, մտիկ

կ'ընէ՝ քոչունները որ ուրախութեամբ իրար կը կանչեն:

Գլուխը կը բարձրացնէ ու քեւերը կ'իյնան վար. միտքը մեկնած է դէպ ի ան որ երկար ատենէ ի վեր հեռուն է:

«Թռչունները գիտեն տերևներուն վրայ իրար գտնել. բայց արցունքները որ դեռատի կանանց աչքերէն կը թափին ինչպէս անձրեւ մը փոքորիկի, չեն կարող բացակայներ ետ կանչել»:

Թեւերը վեր կ'առնէ ու գլուխը կ'իյնայ իր ասեղնագործութեանը վրայ:

«Ոտանաւոր մը պիտի բանիմ' ծաղիկներուն մէջ այն պատմունքանին գոր իրեն համար կը յօրինեմ, ու քերես տառերը անոր պիտի ըսեն որ վերադառնայ»:

ԳԵՏԱԿԻՆ ԵԶՐԸ

Դեռատի աղջիկներ մօտեցեր են գետակին. նունուփարներու թաւուտներուն մէջ կը խորասուզուին:

Զենք տեսներ գանոնք, բայց անոնց խընդալը կը լսենք, ու հովը կ'անուշահոտութի անոնց հագուստներուն մէջէն անցնելով:

Զի հեծած երիտասարդ մը կ'անցնի գետակին ափումէն, աղջիկներուն շատ մօտէն:

Անոնցմէ մին սրտին տրոփելը կը զգայ ու դէմքը կը գունատի:

Բայց նունուփարներու թաւուտները զինքը կը պաշարեն:

ԶԿՆՈՐՍԸ

Հողը ծծեց ձիւնը, եւ ահա սալաքենիի ծաղիկները կ'երեւան նորէն: Ուռնուոյն տերեւները նորածոյլ ոսկիի կը նմանին եւ լիճը արծաթէ լնի մ'է հանգոյն:

Այն պահն է որ ծծումբով փռեցանուած թիթեռնիկները իրենց թաւաշին գլուխը ծաղկանց սրտին վրայ կը յեկուն:

Զկնորսը, իր անշարժ նաւակէն, կը նետուականը որ ջրին երեսը կը բեկբեկէ:

Կը խորհի էնոր որ տունը կը մնայ, ինչ-

պէս ծիծեռնակը իր բոյնին մէջ, էնոր գոր քիչ յետոյ պիտի երթայ տեսնել' անոր տանելով սնունդը, ինչպէս կ'ընէ ծիծեռնակին այրուն:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

Աշնան պայծառ լուսնին տակ, յուզեալ յուրը նաւակս կը ցնցէ: Մենաւոր, կը նաւեմ Հարաւի լնին վրայ, ու ներմակ յատուներ կը բազեմ:

Ո՛հ, ի՛նչ աղուոր է ներմակ ծաղիկը լուսնի... Ի՛նչքան փափուկ է ու ամայիլի: Հրավառ փափաք մը զիս կը լափէ անոր խոստովանելու տարփանքը գոր ինձի կը ներշնչէ...

Աւա՛ղ... մահացու տրտմութիւն մը սիրտըս կ'ընկուզէ... Նաւը կ'երթայ յորձանքէն փշուած, հեզնոտ ջուրերուն վրայ, որ գայն իրենց խաղալիք կ'ընեն:

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ԾԱՂԻԿ

Անհոգ երիտասարդը, որ կայսերական դամբարաններու ճամբուն վրայ կը բնակի, ոչ հեռու արեւելիի Ոսկի Շուկայէն:

Դուրս կ'ելլէ տունէն, իր արծաթաբամբ ներմակ ձիուն կշռաւոր գնացում: Յետոյ կ'արձակէ գայն ֆառատրոփ՝ գարնանային հովուն մէջէն:

Մաքակներուն տակ, կարծես ցատկաւոր

մըն է ծաղկի բերքերու, որովհետեւ թափած ծաղիկներն ամէն տեղ թանձր գորգ մը կը կազմեն: Կը դանդաղեցնէ իր վազքը, վարանոտ... — Ո՞ւր երթամ... Ո՞ւր կանգ առնեմ...

Զինչ ու բերել ծիծաղ մը, կանացի ծիծաղ մը մօտակայ պուրակէ մը կը պատասխանէ իրեն: Եւ ահա որոշում կուտայ. այդ կապելային առջեւն է որ կանգ պիտի առնէ:

ՏԱՂԵՐ

ՄԻՆԿ-ՀՕԱՆԿ ԿԱՅՍԵՐ ԵՒ ԻՐ ԳԵՂԵՑԻԿ ՍԻՐԱԿԱՆԻՆ ԹԱԻ-ՅՈՒՆԻ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՊԱՏՐԱՍՏԻՅ ՇԱՐԱԳՐՈՒԱԾ:

Ամպեր... Ան իր պատմութեանն կը մտածէ. Ծաղիկներ... Ան իր դէմքին կը մտածէ:

Գարնան շունչը տարփատենչ կը վէտվէտի ցօղաթուրմ տերեւներուն վրայ որ բարամբունք կը դրասանգեն:

Թող ըլլայ կատարը Քի-Իւն-Նու խստադէմ լեռան, Ան կը տեսնէ գէնիկա:

Թող ըլլայ ստուերալսիտ դարատափին վրայ Նաօ-Թաիին, Ան կը հանդիպի էնոր:

★

Ոստը, ծաղիկներով ծանրաբեռն, աւելի փայլուն է եւ աւելի անուշ կը բուրէ՝ բարիքին տակ ցօղին:

Թէ Անճրեւներու Պարիկը բլուրին վրայ այլ եւս չ'երեւար, այստեղ չէ որ ատոր համար պիտի ցաւին:

Ու նոյն իսկ թող ինծի թոյլ տան հարցնել. Ո՞ր կնոջ յիշատակը այս աղուոր պալատին մէջ արժանի պիտի ըլլար ոգեկոչուելու...

Հազիւ յիշատակը գեղեցիկ Ֆէյ- Նէնին, ու միայն այն ատեն երբ էն հանդերձներու ազնուագոյնին վեհափառութեան տակ երեւցաւ:

★

Գեղեցկագոյն ծաղիկը, լուսաշող կիներ որ կրնայ պետութիւն մը խորտակել, բով բովի, աչքը կը մոգեն:

Էնոր պատնառով, ժպիտը միշտ կը լուսաւորէ դէմք մը վեհաշուք:

Ուստի եւ ի՞նչ փոյթ փախուստը գարնան էնոր համար որ, դէպ ի հիւսիսակողմ, բարամբունքին կը կլրքնի, փեննաներու թուփերուն վերել, Տաղաւարին մէջ Արբեցուցիչ Բուրմունքներուն:

ՅԱՍՄԿԱՔԱՐԷ ՍԱՆԴՈՒԽԸ

Յասմկաբէ սանդուխը ցօղով համակ պապուն է:

Յամբաբայլ, այս երկար գիշերով, վեհապետուիին վեր կ'ելլէ անկից, թոյլ տալով որ իր գուլպաներուն շղարշը եւ արժայական զգեստին տտունը փայլուն կաթիլներէն թրջին:

Սեմին վրայ տաղաւարին, կանգ կ'առնէ շլացած, յետոյ կ'իջեցնէ բիւրեղէ օքօքը, որ կ'իյնայ, ինչպէս ջրվէժ մը, որուն ետեւ արեւը կը տեսնուի:

Եւ մինչդեռ կը հանդարտի ջինջ ճվլոցը սքօքին, տրտում ու երկարօրէն երազուն՝ մարգրիտներուն մէջէն՝ աշնանային լուսնին շողալը կը դիտէ:

ԳԵՏԱԲԵՐԱՆԻՆ ՄՕՏ

Փոքրիկ ալիքները կը փայլին լուսնի լոյսով, որ արծաթի կը փոխէ ջուրին վնիտ կանանչը. ու կը կարծես տեսնել հազար ձուկեր որ դէպ ի ծով կը վազեն:

Մինակ իմ նաւակիս մէջ, որ ափունքին երկայնքը կը սահի, երբեմն քեանկներովս թեթեւ կը հալմ ջուրին. գիշերն ու առանձնութիւնը սիրտս տրտութեամբ կը լեցնեն:

Բայց ահա՛ նունութարներու թաւուտ մը, խոշոր մարգրիտներու նմանող իրենց ծաղիկներով. թեւակներովս մեղմօրէն կը շոյեմ զանոնք:

Տերեւներուն տարտուր գորավագին մըրմունջ մը կ'արձակէ, եւ ծաղիկները, իրենց փոքրիկ ներմակ գլուխները հակելով, կարծես կը խօսին ինծի:

Նունութարները կ'ուզեն զիս մխիթարել, բայց ես արդէն՝ զանոնք տեսնելով՝ տրտմութիւնս մոռցեր էի:

(Շարունակելի)